

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องเล่น เป็นวัตถุซึ่งไม่ถือเป็นอากาศยาน จึงไม่มีการควบคุมดูแลการเล่นอย่างเคร่งครัดโดยเจ้าหน้าที่รัฐ สำหรับประเทศไทยนั้น มีการเล่นกันอย่างแพร่หลาย และมีแนวโน้มว่าจะพัฒนาเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากการมี ชมรมเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ หรือชมรมเกี่ยวกับกีฬาการบินมากมายกระจายกันไป ทั่วประเทศ มีทั้งที่เล่นเป็นการกีฬา เพื่อความสนุกสนาน การพักผ่อนหย่อนใจ

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการใช้วัตถุซึ่งไม่ถือเป็นอากาศยานเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องเล่น สำหรับประเทศไทย ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมาย ที่บัญญัติใช้บังคับเป็นการเฉพาะ เป็นเพียงการนำเอากฎหมายที่ใกล้เคียงมาบังคับใช้เมื่อ เกิดความเสียหาย หรือพบว่า มีการกระทำความผิด โดยการเล่นหรือใช้เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ เท่านั้น

เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องเล่น เป็นสิ่งที่อาจก่อให้เกิดอันตราย และสร้างความไม่ปลอดภัยแก่สาธารณชนได้อย่างง่ายดาย จึงมิได้ถือว่าเป็นของเล่นเหมือน ของเล่นที่บังคับด้วยวิทยุทั่ว ๆ ไป แต่ถือว่าเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยประสบการณ์ การฝึกฝนจนเกิดความชำนาญแล้วจึงจะสามารถนำไปทำการบินเล่นในสถานที่ต่าง ๆ ได้ เพราะไม่มีกฎหมายกำหนดสถานที่ในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ หรือกฎหมายที่ บังคับใช้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด จึงส่งผลให้มีบุคคลบางคนนำเอาวิธีการ กลไก ของ การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุมาประยุกต์ใช้กระทำความผิดกฎหมาย โดยเฉพาะการส่ง ของต้องห้ามเข้าไปในทัศนสถาน เพราะเป็นวิธีการที่หลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีการตรวจการนำสิ่งต้องห้ามเข้าไปในเรือนจำหรือทัศนสถานอย่างเข้มงวด ของเจ้าหน้าที่ จึงมีการคิดค้นหาวิธีการใหม่โดยไม่ต้องผ่าน การตรวจของเจ้าหน้าที่

จึงเป็นการเสี่ยงและล่อแหลมต่อความมั่นคงของรัฐซึ่งหากนำไปใช้เพื่อสร้างความวุ่นวาย รวมถึงปัญหาเสพติด เนื่องจากการนำมาใช้ในการส่งยาเสพติด การเล่นเกมบิน-เล็กบังคับวิทยุ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุมเพื่อเป็นการป้องกัน ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ตามกฎหมายของประเทศไทย เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องเล่น โดยกลไกการทำงานของการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ถือว่าเป็นเครื่องที่ทรงตัวใน บรรยากาศ โดยปฏิบัติการแห่งอากาศ ตามความหมายของอากาศยาน ตามมาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 แต่ถูกยกเว้นให้ถือว่าเป็นวัตถุซึ่งไม่เป็น อากาศยาน ทั้งนี้ตามกฎหมายกระทรวงคมนาคม กำหนดวัตถุไม่เป็นอากาศยาน พ.ศ. 2548 ข้อ 2 (3) ซึ่งได้มีการกำหนดยกเว้นไว้ ตั้งแต่กฎกระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2497 แล้วและยัง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจนถึงปัจจุบัน เมื่อเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องเล่น เป็นวัตถุซึ่งไม่เป็นอากาศยานแล้ว จึงไม่ถูกบังคับตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 เพราะหากเป็นวัตถุใดถือเป็นอากาศยานแล้ว ต้องบังคับตามพระราชบัญญัติ การเดินอากาศทั้งสิ้น ทำให้การควบคุมในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ไม่ว่าจะเป็น สถานการเล่นหรือทำการบิน อายุของผู้เล่น ใบอนุญาต เป็นต้น ย่อมได้รับยกเว้นไม่นำ พระราชบัญญัติการเดินอากาศมาบังคับใช้ ดังนั้น เมื่อเกิดความเสียหายต่อผู้อื่น ความ- รับผิดชอบตามกฎหมายอันเกิดจากการใช้เครื่องบินบังคับวิทยุกระทำความผิด จึงต้องพิจารณา ตามกฎหมายที่บังคับใช้ขณะนั้นว่าเข้าการกระทำความผิดตามกฎหมายใด

ตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 43 เป็นการบัญญัติเพื่อ ควบคุมบังคับใช้กับกีฬาทางอากาศ ประเภทอากาศยาน เบาพิเศษเพื่อการศึกษา ซึ่งเครื่องบิน- เล็กบังคับวิทยุ ถือว่าเป็นกีฬาทางอากาศประเภทหนึ่ง แต่มิได้รวมอยู่ในการบังคับของ ข้อบังคับนี้ ส่วนข้อบังคับของคณะกรรมการพลเรือน ฉบับที่ 70 ก็เป็นการบัญญัติบังคับใช้ กับอากาศยานเบาพิเศษประเภทร่มบิน ร่มร่อน พาราเพรลน และแสวงไกลเดอร์ โดยเฉพาะ ซึ่งมีการควบคุมการทำการบินเพื่อความปลอดภัย การกำหนดอายุของผู้ขอใบอนุญาต ซึ่งการใช้อากาศยานเบาพิเศษเพื่อการศึกษา ผู้ทำการบินจะต้องมีใบอนุญาต กำหนด พื้นที่ห้ามมิให้บินเข้าหรือบินผ่านในเขตห้ามหรือเขตจำกัดการบิน ห้ามบินใกล้แหล่ง ชุมชนหนาแน่นหรือที่มีผู้คนอาศัยอยู่ ให้ทำการบินได้เฉพาะพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตกำหนด

เวลาทำการบินเหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบิน-พลเรือนดังกล่าว ไม่ครอบคลุมถึงการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุด้วย จึงเห็นได้ว่า บุคคลทั่วไปสามารถเล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต ไม่มีกฎหมายบังคับใช้ว่าจะต้องทำการเล่นในสนามที่กำหนดไว้ หรือเล่นห่างจากชุมชนในระยะเท่าใด หรือการกำหนดอายุของผู้เล่น ดังนั้นทุกคนจึงสามารถเล่นได้โดยไม่จำกัดเพศ อายุ แต่อย่างใด แต่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้เล่นและความสำนึกผิดชอบ จึงทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลภายนอกทั่วไปได้ และในปัจจุบันนั้นจะเห็นได้ว่า มีการเล่นทั้งในที่สวนสาธารณะ หรือในหมู่บ้าน ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตราย เกิดความเสียหายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของผู้อื่นได้

ในส่วนของเรื่องวิทยุบังคับและความถี่วิทยุ ที่ใช้ในการทำการบินหรือเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนั้น ตัวเรื่องวิทยุบังคับและความถี่วิทยุที่ใช้ในการบังคับมีความสำคัญมาก ซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ในส่วนของการควบคุมเกี่ยวกับตัวเรื่องวิทยุบังคับและความถี่วิทยุเท่านั้น สำหรับประเทศไทย มีเพียงกฎหมายที่ใกล้เคียงนำมาบังคับใช้ ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เครื่องวิทยุคมนาคมและสถานีวิทยุคมนาคมทำได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาต ซึ่งอาศัยตามความในมาตรา 51 (3) (21) ประกอบกับมาตรา 78 พระราชบัญญัติองค์จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. 2543 และมาตรา 6 วรรคสอง มาตรา 11 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และประกาศใช้เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2550 โดยประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมฯ นี้ กำหนดไว้ให้ประชาชนสามารถใช้ เครื่องวิทยุคมนาคมประเภทวิทยุบังคับย่านความถี่วิทยุ 72.000-72.745 เมกะเฮิร์ตซ์ เพื่อการใช้งานควบคุมสิ่งประดิษฐ์จำลอง กำลังส่งไม่เกิน 750 มิลลิวัตต์ เพื่อใช้งานควบคุมสิ่งประดิษฐ์จำลองโดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาต มี ใช้ หรือนำออกซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม แต่ในความเป็นจริงของการเล่นเครื่องบินเล็กประเภทนี้ในประเทศไทยนั้น มีการเล่นโดยใช้ความถี่นอกเหนือจากที่กฎหมายอนุญาตไว้ มีการดัดแปลง ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เพียงแต่การควบคุม จับกุม โดยเจ้าหน้าที่รัฐในส่วนของการใช้คลื่นวิทยุใน

การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุที่ผิดกฎหมายไม่ได้กระทำโดยเคร่งครัด การตรวจค้น จับกุม การปราบปราม ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม ในส่วนของการใช้เครื่องวิทยุบังคับในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนั้น อาจอยู่ในความเร่งด่วนลำดับหลัง ๆ และเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม คือ พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จะต้องทำการตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริงก่อนดำเนินการและต้องสามารถพิสูจน์ในเบื้องต้นให้ได้ว่า มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม อาจได้รับแจ้งข้อมูลหรือการร้องเรียนจากบุคคลทั่วไป และความสำคัญเร่งด่วนของเจ้าหน้าที่จะเน้นไปควบคุมการใช้ความถี่วิทยุในส่วนของกิจการโทรคมนาคมเป็นส่วนใหญ่ และการดำเนินการตรวจค้น จับกุม อยู่ภายใต้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

ส่วนปัญหาในการลงโทษทางอาญาหรือความรับผิดชอบแพ่ง สำหรับผู้ที่กระทำความผิดนั้น การกระทำนั้นจะต้องเข้าองค์ประกอบของความผิดตามกฎหมายนั้นด้วย ซึ่งการที่จะต้องรับโทษทางอาญา ก็จะต้องกระทำครบองค์ประกอบของความผิดต้องมีทั้งองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน การกระทำความผิดอาญาต้องอาศัยเจตนาในการกระทำด้วย หากมีการนำเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ไปเล่นในสถานที่แหล่งชุมชน หรือในหมู่บ้าน โดยมีได้มีเจตนาที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น แต่เมื่อเกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นแล้วจะต้องรับผิดชอบทางอาญาหรือไม่ แต่ในส่วนของความรับผิดชอบแพ่งย่อมปรับเข้าการกระทำละเมิดได้ตามมาตรา 420 เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการใช้วัตถุซึ่งไม่ถือเป็นอากาศยาน กรณี เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้โดยตรง ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายที่ใกล้เคียงบังคับใช้ในการควบคุมตัวเครื่องวิทยุบังคับและความถี่ การนำเอาความรับผิดชอบตามกฎหมายแพ่งหรือกฎหมายอาญามาปรับใช้เพื่อเยียวยา ลงโทษ ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นการนำเอากฎหมายใช้บังคับภายหลังที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว ส่วนด้านการควบคุมตัวบุคคลหรือผู้เล่นหรือผู้ครอบครอง สถานที่ในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องเล่น พบว่า ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวด จึงสามารถทำการบินเล่นที่ไหนก็ได้ ผู้เล่นก็ไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตแต่อย่างใด ดังนั้นการควบคุม ป้องกัน กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพ

เพียงพอ และไม่ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเล่นเครื่องบิ่บเล็ก บั้บคั้บวิ้บนี้ เนื่องจากการที่บุคคลใดจะต้องมีความรับผิดชอบแ่่งในการใช้ค้ำสินใหม่ ทดแทน หรือต้องรับโทษทางอาญำนั้น ต้องได้ความว่ำบุคคลนั้นได้กระทำควำผิดตาม กฎหมำยนั้น ๆ ซึ่งการกระทำจะต้องเข้าหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบของควำผิดนั้น ด้วย ซึ่งหากเปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ ประเทศอังกฤษ ประเทศที่มีการพัฒนาแล้ว จะมีกฎหมายในการควบคุมอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ โดยให้ควำสำคัญต่อควำปลอดภัยของสาธารณชนเป็นหลัก ดังนั้น ผู้ที่จะเล่น เครื่องเล่นที่ทำการบิ่บด้วยเครื่องวิ้บคั้บ บั้บ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องบิ่บเฮลิคอปเตอร์ จะต้อง ได้รับใบอนุญาต โดยมีการทดสอบควำรู้ ควำสมำรถ และเกี่ยวกับควำปลอดภัย เพื่อที่จะได้รับใบอนุญาตในการเล่น และมีกฎหมายควบคุมว่ำผู้เล่นจะต้องเป็นสมาชิก ของชมรมหรือสมำคมด้วย เพราะการเล่นจะไปเล่นที่ไหนตามควำประสงค์ของตนเอง ไม่ได้ จะต้องเล่นหรือทำการบิ่บในสนามหรือพื้นที่ที่กฎหมายกำหนดหรืออนุญาต ให้ ใช้เล่นหรือทำการบิ่บเครื่องเล่นบั้บคั้บวิ้บได้เห็นว่า มาตรการของต่างประเทศนั้น เป็น การควบคุมควำเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ หากประเทศไทยนำมาตรการดังกล่าวมำพิจารณา ในการบัญญัติกฎหมายเพื่อใช้บั้บคั้บกับการเล่นเครื่องบิ่บเล็กบั้บคั้บวิ้บเป็นการเฉพาะ จะทำให้มีความเป็นระเบียบและเป็นสำกถ และสมำรถควบคุม ป้องกัน ควำเสียหาย ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ รวมทั้งการควบคุมในการที่จะนำไปกระทำควำผิดกฎหมายได้

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการใช้วัตถุซึ่งไม่ถึ้อ เป็นอำกษยำน กรณิ์เครื่องบิ่บเล็กบั้บคั้บวิ้บ หากเป็นเครื่องบิ่บเล็กบั้บคั้บวิ้บซึ่งใช้ เป็นเครื่องเล่นแล้ว ยังคงมีปัญหำในการควบคุม ป้องกัน ปรำบปรำม เนื่องจำกไม่มี กฎหมำยบั้บคั้บใช้เป็นการเฉพาะ เป็นเพียงการนำเอกกฎหมายที่ใกล้เคียงมำบั้บคั้บใช้ เท่านั้น ซึ่งไม่มีประสิทธิภำพเพียงพอในการควบคุมบั้บคั้บ แก้ไขเยี้ยวยำ หรือลงโทษ ผู้กระทำผิด จึงขอเสนอแนะแนวทำงในการแก้้ไข ดังนี้

2.1 ตามมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานที่หรือเขตห้ามบินเครื่องบินเล็ก บังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องบิน และไม่มีกฎหมายบังคับใช้เป็นการเฉพาะ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงคมนาคม กำหนดวัตถุซึ่งไม่เป็นอากาศยาน พ.ศ. 2548 ข้อ 2 (3) เครื่องบินเล็กซึ่งใช้เป็นเครื่องบิน โดยการกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณสมบัติของตัวเครื่องบินเล็ก ซึ่งใช้เป็นเครื่องบินที่ชัดเจน หากมีลักษณะนอกเหนือจากที่กำหนด ไม่ว่าจะด้วยการดัดแปลงหรือไม่ ต้องถือว่าเป็นอากาศยานที่ต้องมีการควบคุม ตามพระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. 2497 กำหนดสถานที่หรือเขตห้ามบินเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุใน เขตเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมชน โดยออกเป็น กฎ ข้อบังคับ เพื่อความปลอดภัยของ สาธารณชนบังคับใช้กับการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุโดยตรงต่อไป

2.2 ตามมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการใช้เครื่องวิทยุบังคับและ ความถี่วิทยุ ในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ควรมีการบังคับใช้กฎหมาย ในการ ควบคุมการใช้เครื่องวิทยุบังคับสำหรับการบังคับสิ่งประดิษฐ์จำลองในส่วนของ การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุให้มีความเข้มงวดขึ้น หากพบว่า มีการปรับกำลังความถี่ เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการจับกุมและดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติวิทยุ- คมนาคม พ.ศ. 2498 ซึ่งมีโทษทางอาญาอย่างเคร่งครัด

2.3 ตามมาตรการเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาและความรับผิดชอบแพ่ง ควร แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาภาคหุ โทษ มาตรา 376 เป็นความว่า “ผู้ใดยิงปืนซึ่ง ใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ใช้หรือเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องบินในเขต เมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมชน ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อย บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ” และเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้ชมรมที่จด ทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล